

*Atviras konkursas
Kretingos centrinės miesto dalies – Rotušės aikštės ir jos prieigų
sutvarkymo idėjai sukurti*

PROJEKTŲ RECENZIJA

*Laimonas Bogušas
2014*

Konkursą skelbianti organizacija:

Kretingos rajono savivaldybės administracija

Konkurso organizatorius:

Lietuvos architektų sąjungos Klaipėdos apskrities organizacija

Konkurso recenzentas:

Laimonas Bogušas (Lietuvos architektų sąjungos Klaipėdos apskrities organizacija)

Turinys:

1. Recenzijos struktūra.....	4
2. Konkurso tikslai ir uždaviniai, sąlygų su priedais pagrindinės nuostatos	5
3. Projektų vertinimas.....	7
KRETINGOS ŠIRDIS.....	8
ATKURTI PATOBULINTI SUKURTI.....	9
VIENAS DU TRYS.....	10
AIKŠTĖS ISTORIJA	11
ŠIFRAS.....	13
DIALOGAS	14
ISTORIJOS TAKAIS.....	15
VAKAR ŠIANDIEN RYTOJ	16
KŪLIAIS PER KRETINGĄ.....	17
MIESTO ID.....	18
LAIKO ŽENKLAI	20
4. Išvados ir rekomendacijos	21

1. Recenzijos struktūra

Šią recenziją sudaro:

- Ištraukos iš konkurso sąlygų - tikslai ir uždaviniai, sąlygų su priedais pagrindinės nuostatos.
- Projektų vertinimas - konkursinių projektų apžvalga (formalieji ir interpretuojamieji vertinimo kriterijai).
- Išvados ir rekomendacijos.

2. Konkurso tikslai ir uždaviniai, sąlygų su priedais pagrindinės nuostatos

Kretingos rajono savivaldybė inicijuoja architektūrinį centrinės miesto dalies sutvarkymo konkursą. Konkurso tikslas yra sukurti Kretingos centrinės miesto dalies - Rotušės aikštės ir jos prieigų sutvarkymo idėją, kuri atspindėtų dabartinio gyvenimo realijas, poreikius, tendencijas bei miesto istoriją.

Konkurso tikslas – sukurti Kretingos centrinės miesto dalies - Rotušės aikštės ir jos prieigų sutvarkymo viziją, pagal kurią būtų galima aikštę pritaikyti įvairiems renginiams, numatyti daugiafunkcinį aikštės panaudojimą, įvairių (visuomeninių, reprezentacinių) renginių organizavimui, kasdieniniam bendravimui, poilsiui, padidinti miesto patrauklumą, visuomeninių erdvių saugumą, miesto estetinį vaizdą (*Konkurso sąlygų 17 punktas*).

Konkurso objektas – esamos urbanistinės erdvės architektūrinė koncepcija (vizija). Sąlygose pabrėžiama, kad urbanistinės erdvės fiziniai parametrai ir formantai (užstatymas) nėra konkurso objektas.

Rengiant konkursinius darbus privaloma vadovautis šiais dokumentais:

1. Patvirtinto Kretingos miesto centrinės dalies detaliojo plano sprendiniai (*Sąlygų priedas Nr. 6*);
2. Kretingos m. Rotušės aikštės (nuo Birutės g. iki Vilniaus g.) ir Vilniaus g. iki Vilniaus g. 20. (iki tilto) rekonstravimo projekto sprendiniai (*Sąlygų priedas Nr. 7*);
3. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros m-jos Klaipėdos teritorinio padalinio specialieji paveldosaugos reikalavimai (*Sąlygų priedas Nr. 8*).

Konkurso sąlygose pateikiami uždaviniai (*Sąlygų IV skyriaus punktas Nr. 19*):

1. Siūlyti architektūrinius, landšaftinius sprendinius pabrėžiančius vietos charakterį, savitumą ir išskirtinumą, atspindinčius miesto istorinę raidą, suteikiančius aikštei daugiafunkcinį panaudojimą.
2. Integruoti į bendrą visumą teritorijos gerbūvio elementus, kompleksiskai spręsti mažosios architektūros, meninių objektų, vizualinės informacijos elementų, išorinės vaizdinės reklamos objektų, dangų, apšvietimo, apželdinimo klausimus. Įvertinti aikštėje esančius memorialinius ir meninius objektus.
3. Siūlyti autotransporto, dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo pertvarkymo sprendinius, numatant transporto priemonių stovėjimo organizavimą.
4. Aikštėje ir Vytauto gatvėje suteikti prioritetą pėstiesiems, diegti universalus dizaino (aplinkos visiems) principus.
5. Sprendinius siūlyti įvertinant teritorijoje ir šalia jos esančius urbanistinius traukos taškus, aktyvinant jungtis tarp jų.

Konkurso sąlygose (6 skyrius) nurodyti **projektų vertinimo kriterijai:**

1. Kontekstualumas;
2. Funkcionalumas ir universalumas;
3. Racionalumas.

Vertinimo kriterijai abstraktūs, pateikti kaip bendro pobūdžio sąvokos, plačiau nekomentuojami.

Sąlygose pateikiamas neargumentuotas ir deklaratyvus reikalavimas pateikti schemą su gretimybėmis (sala, žvyroduobė, Pastauninko parkas) akivaizdžiai atsispindi darbuose – visi darbai formaliai atsako į klausimą, tačiau siūlymai beprasmingi.

Tenka pripažinti, kad konkurso dalyvių bandymai atsakyti į iškeltus konkurso uždavinius nepažeidžiant detaliojo plano sprendinių akivaizdžiai riboja veiksmų laisvę. Tai lėmė dažnu atveju deklaratyvius konkursinius pasiūlymus arba detaliojo plano sprendinių ignoravimą bei siūlymą juos keisti.

Recenzijos autorius vertinimo komisijos nariams norėtų patarti nepamiršti, jog šio konkurso tikslas – išrinkti geriausią IDĖJĄ, KONCEPCIJĄ, kurios pagrindu būtų formuojamas centrinės miesto dalies įvaizdis. Techninis siūlomų sprendinių aspektas turi būti įvertintas, tačiau tai negali tapti dominuojančiu vertinimo kriterijumi.

3. Projektų vertinimas

KRETINGOS ŠIRDIS	
	
ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS	
Pateiktas projektas atitinka nustatytus anonimiškumo ir apimties reikalavimus.	
Pateiktas projektas atitinka detaliojo plano sprendinius.	
Projekto sprendiniais formaliai atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius. Sprendiniai eklektiški.	
IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS	
Architektūrinė idėja	Parkas dabartinės aikštės vietoje.
Koncepcija	<p>Autoriai siūlo dabartinės aikštės vietoje sukurti parką, ignoruojant istorinę erdvės raidą ir šiandieninį aikštės erdvės rangą.</p> <p>Projektas su aiškiai išreikšta kompozicine idėja - formuojamas „klasikinis“, „tradicinis“ parkas.</p> <p>Į konkurso uždavinius darbe formaliai atsakyta. Aiškinamajame rašte pateikti sprendinių aprašymai – tik mechaniškai pakartotas konkurso uždavinių sąrašas be atvaizdavimo brėžiniuose ir schemose.</p> <p>Sunkiai identifikuojamas ryšys su esama aplinka.</p>
PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS	
Kontekstualumas	<p>Sprendiniai iš esmės neatitinka konkurso teritorijos – centrinės miesto aikštės – rango. Nesuvoktas kontekstas, sprendiniais praktiškai nereaguojama į aikštės gretimybės.</p> <p>Kuriama nauja struktūra, erdvės charakteris. Ignoruojamas istorinis kontekstas (buvusios aikštės funkcijos, rangas).</p> <p>Ryšiai su gretimomis teritorijomis deklaratyvūs, nedetalizuoti.</p>
Funkcionalumas ir universalumas	Siūlomi sprendiniai iš principo funkcionalūs ir racionalūs, logiški, tačiau tik aikštės erdvę suvokiant kaip parką ar didelį skverą. Siūlomi sprendiniai eliminuoja esamos teritorijos naudojimo kaip pagrindinės miesto aikštės galimybę.
Racionalumas	Siūloma parko / skvero struktūra ir kompozicija racionali, suformuota remiantis tradiciniais kompoziciniais principais (ašinė sistema, elementų – akcentų išdėstymas ir pan).
BENDRAS ĮVERTINIMAS	
Darbo autoriai centrinę miesto aikštę traktuoja kaip parką. Būtina aiškus atsakymas į klausimą, kas yra nagrinėjama teritorija – centrinė miesto aikštė ar dar vienas parkas. Darbe siūlomi sprendiniai tinkami žaliųjų zonų - skverų, parkų - teritorijoms, bet ne centrinei miesto aikštei. Nusprendus realizuoti projektą tektų ieškoti naujos vietos naujai miesto centrinei aikštei.	

ATKURTI PATOBULINTI SUKURTI	
	
ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS	
Pateiktas projektas atitinka sąlygose nustatytus anonimiškumo ir apimties reikalavimus.	
Pateiktas projektas atitinka detaliojo plano sprendinius.	
Projekto sprendiniais atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius.	
IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS	
Architektūrinė idėja	Architektūrinė idėja aiškiai suvokiama ir identifikuojama, tačiau nėra unikali.
Koncepcija	Projekte įkūnyta idėja santykinai konceptuali, bet yra deklaratyvumo apraiškų. Darbas pateiktas patraukliai, pakankamai konceptualiai, tačiau sprendinių koncepcija sunkiai identifikuojama. Siūlomus sprendinius iš principo galima pritaikyti bet kuriai urbanistinei erdvei. Autoriams pavyko rasti kompromisą tarp reprezentacinės centrinės miesto aikštės funkcijos ir kasdienių poreikių – siūlomi sprendiniai užtikrina būtiną aikštės viešąją (reprezentacija) ir utilitariają (kasdienė) funkcijas.
PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS	
Kontekstualumas	Darbe aiškiai suvokiamas kontekstas, siūlomi sprendiniai adekvatūs aikštės rangui. Siūlomi aikštės sutvarkymo sprendiniai šiuolaikiški, tačiau su deklaratyvumo požymiais. Ryšiai su gretimomis teritorijomis deklaratyvūs, nedetalizuoti
Funkcionalumas ir universalumas	Siūlomais sprendiniais užtikrinamas universalus teritorijos panaudojimas. Aikštės erdvei pasiūlyta grupė alternatyvių funkcijų (spektras nuo tradicinės turgaus aikštės iki oro balionų nusileidimo vietos). Stiprioji darbo pusė – aiškiai išreikšta aikštės kaip bendruomeninės (kasdienio bendravimo) ir reprezentacinės miesto aikštės koncepcija.
Racionalumas	Siūlomi sprendiniai racionalūs, nesudėtingai įgyvendinami statybine prasme.
BENDRAS ĮVERTINIMAS	
Darbo pranašumas – aiškiai išreikštas nagrinėjamos teritorijos multifunkciškumas. Siūlomi šiuolaikiniai sprendiniai. Autoriams pavyko išvengti „tuščio lauko“ įvaizdžio, paprastomis, bet moderniomis priemonėmis sukurti tiek reprezentatyvią, tiek kasdienio bendravimo erdvę. Aiškinamajame rašte daug gramatinių, skyrybos ir teksto rinkimo klaidų, sunkinančių teksto suvokimą.	

VIENAS DU TRYS	
	
ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS	
Pateiktas projektas atitinka anonimiškumo ir apimties reikalavimus.	
Pateiktas projektas atitinka detaliojo plano sprendinius.	
Projekto sprendiniais formaliai atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius.	
IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS	
Architektūrinė idėja	Išlaikomas esamas erdvės padalinimas į skverą ir aikštę. Architektūrinė idėja sunkiai identifikuojama.
Koncepcija	Koncepcijoje iš principo siūloma išlaikyti <i>status quo</i> situaciją – aikštę su skveru (<i>miesto parku</i>). Skvero dalyje formuojamas klasikinės kompozicijos parkas, aikštėje akcentuojama reprezentacinė funkcija. Konceptualumo darbe sunku įžvelgti, siūlomi sprendiniai atsako į iškeltus konkurso uždavinius, tačiau yra morališkai pasenę.
PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS	
Kontekstualumas	Sprendiniai kontekstualūs, reaguojama į aikštės išklotines, susiformavusius žmonių judėjimo srautus. Ryšiai su gretimomis teritorijomis deklaratyvūs, nedetalizuoti.
Funkcionalumas ir universalumas	Sprendiniai logiški, atsakantys į iškeltus konkurso uždavinius. Sprendiniais užtikrinamas teritorijos funkcionalumas. Universalumas darbe aiškinamas kaip dangų tinkamumas skirtingiems poreikiams – pėstiesiems, dviračiams, automobiliams. Aikštės daliai trūksta universalumo kalbant apie kasdienius žmonių poreikius – šios funkcijos stipriai išreikštos skvero dalyje. Aikštė iš esmės skiriama reprezentacinei funkcijai.
Racionalumas	Siūlomi sprendiniai racionalūs.
BENDRAS ĮVERTINIMAS	
<p>Darbas atsako į iškeltus konkurso uždavinius, siūlomi sprendiniai logiški, tačiau trūksta konceptualumo, šiuolaikiškesnio požiūrio į siūlomus sprendinius. Projektas absoliučiai atitinka detaliojo plano sprendinius, tačiau siūloma architektūrinė išraiška morališkai pasenusi.</p> <p>Rekomendacijos darbo tobulinimui – stiprinti aikštės dalies kasdienio naudojimo funkciją, pagal galimybes papildant mažosios architektūros elementais – suolais, medžiais., kritiškai įvertinti siūlomų sprendinių stilistiką – vengti morališkai pasenusių architektūrinių ir tereno formavimo priemonių.</p>	

AIKŠTĖS ISTORIJA	
	
ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS	
Pateiktas projektas atitinka anonimiškumo ir apimties reikalavimus.	
Pateiktas projektas iš dalies neatitinka detaliojo plano sprendinių (<i>Neatitinkamai neesminiai ir nekeičiantys DP reglamentų - siūlomi alternatyvūs dangų tipai, pakeičiama viešojo transporto stotelės vieta. Šiaurinėje dalyje siūloma didesnė negu numatyta DP automobilių stovėjimo aikštelė</i>).	
Projekto sprendiniais formaliai atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius.	
IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS	
Architektūrinė idėja	Architektūrinė konkurso teritorijos idėja lengvai identifikuojama, konceptuali ir aiški.
Koncepcija	Darbe siūloma išlaikyti esamą erdvės skaidymą į skverą ir aikštę. Sprendiniais respektuojami istoriniai aikštės raidos etapai ir simboliai – aikštės konfiguracija, rotušės vieta, neišlikęs užstatymas šiaurinėje teritorijos dalyje. Darbe stipriai išreikštas aikštės kaip reprezentacinės miesto urbanistinės erdvės motyvas. Darbas atliktas profesionaliai, konceptualumas nekelia abejonių. Objektas lengvai suvokiamas, kompozicinė idėja išreikšta paprastomis priemonėmis, tačiau įtikinamai. Ryšiai su aikštės aplinka identifikuojami, sprendiniai kontekstualūs.
PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS	
Kontekstualumas	Darbe siūlomų sprendinių kontekstualumas ir ryšiai su aikštės aplinka lengvai identifikuojami. Stipriai išreikštas ryšys su istoriniais aikštės raidos etapais.
Funkcionalumas ir universalumas	Darbe labai stipriai išreikšta reprezentacinė centrinės miesto dalies funkcija. Sprendiniai universalūs, užtikrinantys kasdienius ir reprezentacinius miesto poreikius. Siūlomos priemonės patrauklios skirtingoms visuomenės grupėms tiek pagal amžių, tiek pagal pomėgius. Įtikinamas siūlomų sprendinių ir priemonių išdėstymas erdvėje (reprezentaciniai akcentai, kasdienio naudojimo elementai).
Racionalumas	Siūlomi sprendiniai konceptualūs ir racionalūs, jų įgyvendinimas pakankamai nesudėtingas. Logiškas automobilių stovėjimo aikštelės iškėlimas į šiaurinę teritorijos dalį.
BENDRAS ĮVERTINIMAS	
Darbas konceptualus, sprendiniai gali būti nesudėtingai įgyvendinami. Stiprioji darbo pusė – aiškiai išreikštas aikštės reprezentatyvumo aspektas. Darbo autoriai pažymi, kad siūlomi sprendiniai iš dalies neatitinka detaliojo plano sprendinių, tačiau siūloma keisti neesminius DP sprendinius	

(vietoje numatytos asfalto dangos siūloma naudoti akmenų ar kitą grindinį, į kitą vietą perkelti viešojo transporto stotelę, atsisakyti įvažiavimo į aikštę ties prekybos centru „Maxima“).

Nepaisant šių trūkumų, šis projektas yra vienas iš konkursinių darbų - lyderių.

Rekomendacijos darbo tobulinimui – įvertinti galimybę įgilinamoje aikštės dalyje įrengti amfiteatrą, laiptuotas terasas, sprendiniui suteikiant funkcionalumo.

ŠIFRAS	
	
ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS	
Pateiktas projektas atitinka anonimiškumo ir apimties reikalavimus.	
Pateiktas projektas atitinka detaliojo plano sprendinius.	
Projekto sprendiniais formaliai atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius.	
IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS	
Architektūrinė idėja	Architektūrinė idėja neidentifikuojama. Pateikti urbanistiniai sprendiniai
Koncepcija	Darbas su aiškiai identifikuojama koncepcija, tačiau abstrakčiais sprendiniais. Darbe pateikta įtikinama centrinės miesto dalies erdvinės struktūros analizė, tačiau tai nepadėjo pateikti įtikinamų sprendinių. Siūlymai pateikti grafiškai konceptualiai, tačiau jų turinys deklaratyvus ir nepagrįstas. Siūlomais sprendiniais respektuojami istorinės raidos etapai ir struktūriniai elementai – rotušė, kvartalas šiauriniame skvere, istorinės datos ir asmenybės.
PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS	
Kontekstualumas	Autoriai pateikia platų miesto centrinės dalies matymą, analizuoja vizualinius ryšius ir urbanistinės struktūros kompoziciją, tačiau, deja, sprendiniuose tai neatsispindi.
Funkcionalumas ir universalumas	Aikštės dalyje labai stipriai išreikšta reprezentacinė funkcija, tačiau trūksta kasdienio naudojimo funkcijų. Sprendinių universalumą sunku įvertinti dėl nepakankamo jų detalizavimo. Skvero dalyje siūlomi funkcionalūs ir universalūs sprendiniai. Pateiktais tereno formavimo sprendiniais interpretuojamas buvęs skvero užstatymas. Koncepcija įtikinama, išvysčius ir detalizavus sprendinius tai gali tapti patrauklia skvero sutvarkymo idėja.
Racionalumas	Siūlomi sprendiniai iš principo racionalūs, tačiau dėl detalumo trūkumo suvokiami tik specialistams – architektams, kraštovaizdžio architektams ir pan.
BENDRAS ĮVERTINIMAS	
Darbas konceptualus ir su labai stipria analitine dalimi. Rekomendacijos darbo tobulinimui – sukonkretinti, detalizuoti siūlomus sprendinius. Skvero dalyje įvertinti galimybes suformuoti amfiteatrinės landšafto pakylas, formuojant kamerines erdves. Aikštės dalies sprendinius būtina detalizuoti Nepaisant sprendinių detalumo trūkumo, darbas yra vienas iš konkursinių darbų – lyderių.	

DIALOGAS	
	
ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS	
Pateiktas projektas atitinka anonimiškumo ir apimties reikalavimus.	
Pateiktas projektas iš dalies neatitinka detaliojo plano sprendinių (<i>skvero dalyje siūloma įrengti požeminę automobilių stovėjimo aikštelę</i>).	
Projekto sprendiniais formaliai atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius.	
IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS	
Architektūrinė idėja	Architektūrinė idėja neidentifikuojama.
Koncepcija	Darbui trūksta konceptualumo. Siūloma išlaikyti status quo – aikštę ir skverą. Siūlomi sprendiniai formaliai atsako į iškeltus konkurso uždavinius, tačiau yra mechaniški ir neįtikinantys, agresyvūs istorinio miesto ir konteksto atžvilgiu.
PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS	
Kontekstualumas	Sprendiniai atitinka detaliojo plano reikalavimus. Sprendiniais formaliai atsakyta į iškeltus konkurso uždavinius. Darbui trūksta konceptualumo. Siūlomi sprendiniai agresyvūs fizine prasme, trūksta pagarbos teritorijai kaip istoriniam miesto centrui. Ryšiai su gretimomis teritorijomis deklaratyvūs, nedetalizuoti.
Funkcionalumas ir universalumas	Aikštės dalyje siūlomas amfiteatrinis įgilinimas gali būti svarstomas, tačiau abejonių kelia siūlomas įgilinimo fizinis parametras (dydis plane). Skvero dalies sprendiniai logiški, paprasti, funkcionalūs ir universalūs.
Racionalumas	Skvero dalyje siūloma įrengti požeminę automobilių stovėjimo aikštelę. Siūlymas logiškas, tačiau nekontekstualus.
BENDRAS ĮVERTINIMAS	
<p>Darbas atsako į iškeltus uždavinius, tačiau sprendiniai mechaniški, nekonceptualūs. Siūlomi sprendiniai logiški, tačiau agresyvūs, trūksta pagarbos teritorijai kaip istoriniam miesto centrui, konceptualumo, šiuolaikiškesnio požiūrio į siūlomus sprendinius. Projektas atitinka detaliojo plano sprendinius (išskyrus požeminę aut. saugyklą), tačiau siūloma architektūrinė išraiška morališkai pasenusi.</p> <p>Rekomendacijos darbo tobulinimui – iš esmės peržiūrėti konceptualiąją darbo dalį, įvertinti siūlomų sprendinių fizinius parametrus ir stilistiką.</p>	

ISTORIJS TAKAIS	
	
ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS	
Pateiktas projektas atitinka anonimiškumo ir apimties reikalavimus.	
Pateiktas projektas atitinka detaliojo plano sprendinius.	
Projekto sprendiniais formaliai atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius.	
IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS	
Architektūrinė idėja	Architektūrinė idėja aiškiai suvokiama
Koncepcija	Koncepcijoje iš principo siūloma išlaikyti <i>status quo</i> situaciją – aikštę su skveru (<i>miesto parku</i>). Skvero dalyje formuojamas parkas, aikštėje akcentuojama buvusios rotušės vieta, įtikinamai pabrėžiami ir įvertinami susiformavę pėsčiųjų judėjimo srautai. Darbas visiškai atsako į iškeltus konkurso uždavinius, atitinka detaliojo plano reikalavimus. Įtikinamos konteksto, gretimybių schemos, analitinė dalis.
PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS	
Kontekstualumas	Sprendiniai kontekstualūs, reaguojama į aikštės išklotines, susiformavusius žmonių judėjimo srautus. Sprendiniais respektuojami istoriniai teritorijos raidos etapai ir elementai. Ryšiai su gretimomis teritorijomis išanalizuoti ir įvertinti, pateiktos aiškios schemos.
Funkcionalumas ir universalumas	Sprendiniai logiški, atsakantys į iškeltus konkurso uždavinius. Sprendiniais užtikrinamas teritorijos funkcionalumas. Aikštės daliai trūksta universalumo kalbant apie kasdienes žmonių poreikius – šios funkcijos stipriai išreikštos skvero dalyje. Aikštė iš esmės skiriama reprezentacinei funkcijai.
Racionalumas	Sprendiniai racionalūs.
BENDRAS ĮVERTINIMAS	
Darbas visiškai atsako į iškeltus konkurso uždavinius, siūlomi sprendiniai logiški, tačiau trūksta konceptualumo, šiuolaikiškesnio požiūrio į siūlomus sprendinius. Projektas absoliučiai atitinka detaliojo plano sprendinius, tačiau siūloma architektūrinė išraiška nekonceptuali ir morališkai pasenusi. Rekomendacijos darbo tobulinimui – stiprinti aikštės reprezentacinę funkciją, kritiškai įvertinti siūlomų sprendinių estetiką.	

VAKAR ŠIANDIEN RYTOJ

ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS

Pateiktas projektas atitinka anonimiškumo ir apimties reikalavimus.

Pateiktas projektas neatitinka detaliojo plano sprendinių (formuojamas naujas ir atkuriamas (?) užstatymas skvere ir vakarinėje aikštės išklotinėje, automobilių stovėjimo vietos visu aikštės perimetru).

Projekto sprendiniais formaliai atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius.

IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS

Architektūrinė idėja	Vieninga architektūrinė idėja neišreikšta.
Koncepcija	Siūloma išlaikyti esamą erdvės skaidymą į aikštę ir skverą. Koncepcijoje iš principo siūloma išlaikyti <i>status quo</i> situaciją – aikštę su skveru. Škvero dalyje siūlomas naujas ir atkuriamas užstatymas nesilaikant detaliojo plano sprendinių. Siūlomi sprendiniai chaotiški, neįtikinantys.

PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS

Kontekstualumas	Siūlomi sprendiniai nekontekstualūs. Skvero dalies sprendiniai tinkami naujai formuojamam gyvenamųjų pastatų kvartalui, bet ne istoriniam miesto centrui. Siūlomas naujas užstatymas, nesilaikoma centrinės miesto dalies detaliojo plano sprendinių. Aikštės dalies sprendiniai formaliai atsako į konkurso uždavinius, deklaruojamas istorinių raidos etapų respektavimas. Stipriai išreikšta aikštės reprezentacinė funkcija.
Funkcionalumas ir universalumas	Aikštės daliai siūlomi sprendiniai formaliai funkcionalūs ir universalūs, tačiau pateikti primityviai. Skvero dalies sprendiniai funkcionalūs ir universalūs, tačiau parengti nesivadovaujant privalomais konkurso dokumentų reikalavimais.
Racionalumas	Sprendiniai racionalūs, tačiau parengti nesivadovaujant privalomais konkurso dokumentų reikalavimais.

BENDRAS ĮVERTINIMAS

Pateikto darbo sprendiniai skvero daliai ir vakarinei aikštės išklotinei **neatitinka** miesto centrinės dalies detaliojo plano sprendinių. Siūlomi sprendiniai atsako į iškeltus konkurso uždavinius, tačiau bendras vertinimas visų konkursui pateiktų projektų skalėje sunkiai įmanomas.

KŪLIAIS PER KRETINGĄ

ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS

Pateiktas projektas atitinka anonimiškumo ir apimties reikalavimus.

Pateiktas projektas **iš dalies neatitinka** detaliojo plano sprendinių (*Siūloma automobilių stovėjimo aikštelė pietvakariniame aikštės kampe*).

Projekto sprendiniais formaliai atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius.

IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS

Architektūrinė idėja Architektūrinė idėja išreikšta aiškiai ir pakankamai konceptualiai. Idėja įtikinama, tačiau trūksta siūlomų sprendinių detalumo.

Koncepcija Esamos aikštės ir skvero erdvėse siūloma suformuoti nepertraukiamą parką – skverą. Koncepcija aiški ir argumentuota. Stipriai akcentuojami istoriniai motyvai ir teritorijos raidos etapai, rotušės vieta. Darbas konceptualus ir šmaikštus.

PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS

Kontekstualumas Sprendiniai pakankamai kontekstualūs, atsižvelgiama į istorinę teritorijos raidą, susiformavusius pėsčiųjų judėjimo srautus, istorinius traktus. Respektuojami istoriniai teritorijos raidos etapai.

Funkcionalumas ir universalumas Siūlomi sprendiniai pakankamai konceptualūs ir šmaikštūs, tačiau stokojantys funkcionalumo ir universalumo.

Racionalumas Siūlomi sprendiniai pakankamai šmaikštūs, tačiau stokojantys racionalumo.

BENDRAS ĮVERTINIMAS

Pateikto darbo sprendiniai aikštės daliai iš dalies neatitinka miesto centrinės dalies detaliojo plano sprendinių (*naujai formuojama automobilių stovėjimo aikštelė pietrytiniame aikštės kampe*).

Pateiktas darbas vertintinas kaip įdomi teritorijos vizija, koncepcija. Lengvas idėjų pritaikymas kitose miesto žaliosiose bendro naudojimo erdvėse.

Rekomendacijos darbo tobulinimui - atsisakius automobilių stovėjimo aikštelės ir detalizavus siūlomos koncepcijos sprendinius galima pozityvus ir šiuolaikiškas teritorijos sutvarkymo variantas.

MIESTO ID	
	
ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS	
Pateiktas projektas atitinka anonimiškumo ir apimties reikalavimus.	
Pateiktas projektas iš dalies neatitinka detaliojo plano sprendinius (siūloma automobilių stovėjimo aikštelė rytinėje aikštės dalyje).	
Projekto sprendiniais formaliai atsakoma į iškeltus konkurso uždavinius.	
IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS	
Architektūrinė idėja	Architektūrinė idėja aiškiai suvokiama
Koncepcija	<p>Koncepcijoje iš principo siūloma išlaikyti <i>status quo</i> situaciją – aikštę su skveru (<i>miesto parku</i>). Skvero dalyje formuojamas parkas - sodas, aikštėje akcentuojama buvusios rotušės vieta, formuojamos amfiteatrinės tereno plokštumos, įtikinamai pabrėžiami ir įvertinami susiformavę pėsčiųjų judėjimo srautai. Darbas visiškai atsako į iškeltus konkurso uždavinius, atitinka detaliojo plano reikalavimus. Įtikinamos konteksto, gretimybių schemas, analitinė dalis.</p> <p>Aiškinamasis raštas parengtas kaip deklaracija, kurios didelė dalis teiginių neatsispindi brėžiniuose ir schemose.</p> <p>Skvero sutvarkymo sprendiniai racionalūs ir įtikinami.</p> <p>Aiškinamajame rašte užsimenama apie galimybę į aikštę perkelti Savivaldybės administraciją, tačiau konkretūs siūlymai nepateikiami, suvokiant konfliktą su galiojančiu detalioju planu.</p>
PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS	
Kontekstualumas	<p>Sprendiniai kontekstualūs, reaguojama į aikštės išklotines, susiformavusius žmonių judėjimo srautus.</p> <p>Sprendiniais formaliai respektuojami istoriniai teritorijos raidos etapai ir elementai.</p> <p>Ryšiai su gretimomis teritorijomis išanalizuoti ir įvertinti, pateikta schema.</p> <p>Skvero sutvarkymo sprendiniai konceptualūs, įtikinami.</p>
Funkcionalumas ir universalumas	<p>Sprendiniai logiški, atsakantys į iškeltus konkurso uždavinius.</p> <p>Sprendiniais užtikrinamas teritorijos funkcionalumas. Aiškinamajame rašte pasiūlytas platus ir detalus galimų AIKŠTĖS funkcijų spektras, tačiau brėžiniuose tai neatsispindi.</p> <p>Neįtikinamas aikštės dalyje siūlomų amfiteatrinų plokštumų fizinis parametras (dydis</p>

	plane). Skvero sutvarkymo sprendiniai funkcionalūs ir universalūs.
Racionalumas	Sprendinių AIKŠTĖS daliai aprašymas aiškinamajame rašte skamba racionaliai, tačiau tai neatsispindi brėžiniuose. Skvero sutvarkymo sprendiniai racionalūs ir įtikinami.
<i>BENDRAS ĮVERTINIMAS</i>	
Darbas visiškai atsako į iškeltus konkurso uždavinius, siūlomi sprendiniai logiški, tačiau iš dalies neatitinka centrinės miesto dalies detaliojo plano sprendinių. Rekomendacijos darbo tobulinimui –aiškinamajame rašte pateiktus teiginius ir sprendinius pavaizduoti brėžiniuose ir schemose.	

LAIKO ŽENKLAI	
ATITIKIMAS FORMALIESIEMS REIKALAVIMAMS	
Pateiktas projektas atitinka anonimiškumo reikalavimus, tačiau nėra minimalios darbo apimties	
Pateiktas projektas iš dalies neatitinka detaliojo plano sprendinių (siūloma požeminė automobilių stovėjimo aikštelė skvere).	
Projekto sprendiniais atsakoma ne į visus iškeltus konkurso uždavinius, pateikta medžiaga neatitinka minimalių konkurso sąlygų reikalavimų.	
IDĖJA IR KONCEPTUALUMAS	
Architektūrinė idėja	Vieninga konkurso teritorijos architektūrinė idėja nepateikta. Dėmesys skiriamas pavienių skulptūrinių elementų teritorijoje išdėstymui.
Koncepcija	Vieninga projekto koncepcija nepateikta. Aiškinamajame rašte pateikiama ateityje būtinų atlikti darbų struktūra, tačiau konkretūs sprendiniai brėžiniuose nenurodyti. Teritorijos planas sunkiai perskaitomas, neidentifikuojami eksplikacijoje nurodyti elementai. Projekte dėmesys kreipiamas į pavienių skulptūrinių akcentų ir kitų mažosios architektūros elementų išdėstymą esamoje teritorijoje
PROJEKTO APIBŪDINIMAS PAGAL PAGRINDINIUS VERTINIMO KRITERIJUS	
Kontekstualumas	Sprendiniuose nepateikta vieninga idėja, teiginys. Dėmesys sukonzentruotas į pavienių akcentų išdėstymą. Skulptūriniais akcentais respektuojami istoriniai aikštės raidos etapai – rotušė, istorinės asmenybės ir miesto globėjai. Ryšiai su gretimomis teritorijomis nepateikti.
Funkcionalumas ir universalumas	Aikštės sprendiniai chaotiški, deklaratyvūs. Siūlomi sprendiniai apima dangų tvarkymo dalį. Siūloma atkurti istorines gatvių trasas ir dangas.
Racionalumas	Aikštės sprendiniai chaotiški, deklaratyvūs. Siūlomi logiški, tačiau pateikti schematiškai.
BENDRAS ĮVERTINIMAS	
Darbas neatitinka minimalių apimties reikalavimų, todėl bendras vertinimas visų konkursui pateiktų projektų skalėje sunkiai įmanomas.	

4. Išvados ir rekomendacijos

Išvados:

- Konkursui pateikta 11 darbų. Visi darbai pateikti išlaikant **Konkurso sąlygose nustatytus** anonimiškumo reikalavimus.
- Konkurso sąlygos optimalios.
- Neargumentuotas ir deklaratyvus reikalavimas pateikti schemą su gretimybėmis (sala, žvyruobė, Pastauninko parkas) akivaizdžiai atsispindi darbuose – visi darbai formaliai atsako į klausimą, tačiau siūlymai beprasmingi.
- Konkurso dalyvių bandymai atsakyti į iškeltus konkurso uždavinius nepažeidžiant detaliojo plano sprendinių akivaizdžiai riboja veiksmų laisvę. Tai lėmė dažnu atveju deklaratyvius konkursinius pasiūlymus arba detaliojo plano sprendinių ignoravimą bei siūlymą juos keisti.
- Ne mažiau kaip 3 darbų autoriai **gali būti identifikuojami** išanalizavus pateiktų darbų grafinį vaizdą ir atlikimo techniką. Autorystės identifikavimas pagal atlikimo manierą nėra šio konkurso problema. Tai yra bendras architektūrinių konkursų požymis, kurio fone reikalavimas išlaikyti darbų anonimiškumą tampa nelogiškas ir neretai tiesiog beprasmis.
- Konkursui pateiktus darbus galima suskirstyti į 3 grupes:
  - Konceptualūs, siūlantys šiuolaikinius teritorijos tvarkymo principus ir priemones. Tai darbai, atsakantys į iškeltus konkurso uždavinius. „*Aikštės istorija*“, „*Atkurti Patobulinti Sukurti*“, „*Miesto ID*“, „*Šifras*“.
  - Santūrius, atsakančius į iškeltus konkurso uždavinius, tačiau stokojančius konceptualumo. ir kontekstualius ir atsakančius į pagrindinius konkurso apimtyje sprendžiamus miesto masto reprezentatyvumo, bei integralumo lokaliame kontekste klausimus – tai „*Dialogas*“, „*Istorijos takais*“, „*Laiko ženklai*“, „*Vakar Šiandien Rytoj*“, „*Vienas Du Trys*“.
  - Darbai, siūlantys aikštės ir skvero vietoje įkurti parką. Tai „*Kretingos širdis*“, „*Kūliais per Kretingą*“.
- Visuose konkursui pateiktuose darbuose yra tobulintinų vietų.
- Vertinant lyginamuoju principu, projektui keliamus reikalavimus geriausiai išpildė projektas devizu „*Aikštės istorija*“. Su išlygomis teigiamai vertintini projektai devizais: „*Šifras*“, „*Atkurti Patobulinti Sukurti*“, „*Miesto ID*“.

Rekomendacijos konkurso komisijai:

- Siūloma vertinti 9 iš 11 konkursui pateiktų darbų.

- Bendroje skalėje nevertinti šių darbų: „**Vakar Šiandien Rytoj**“ – konkursinis darbas neatitinka Kretingos miesto centrinės dalies detaliojo plano sprendinių. „**Laiko ženklai**“ – konkursinis darbas neatitinka minimalių konkursinės medžiagos kiekybės reikalavimų.
- Vertinimo komisijai rekomenduojama atsižvelgti į recenzentų pateiktus darbų vertinimus.
- Recenzijos autorius vertinimo komisijos nariams norėtų patarti nepamiršti, jog šio konkurso tikslas – išrinkti geriausią IDĖJĄ, KONCEPCIJĄ, kurios pagrindu būtų formuojamas centrinės miesto dalies įvaizdis. Techninis siūlomų sprendinių aspektas turi būti įvertintas, tačiau tai negali tapti dominuojančiu vertinimo kriterijumi.
- Laikytis principingumo renkant geriausią ir tinkamiausią koncepcijos pasiūlymą, prioritetą skirti konceptualios, aiškios architektūrinės idėjos išraiškai.
- Jeigu išrinkus nugalėtojus, nebus darbo, kuris pilnai tenkintų konkurso iniciatorių ir organizatorių lūkesčius, pasiūlyti organizuoti II-ąjį konkurso etapą teigiamai įvertintų darbų autorių grupėms, koreguojant ir detalizuojant darbus pagal pastabas.
- Vertinimo komisijos sprendimus išdėstyti viešu tekstu su komentarais.